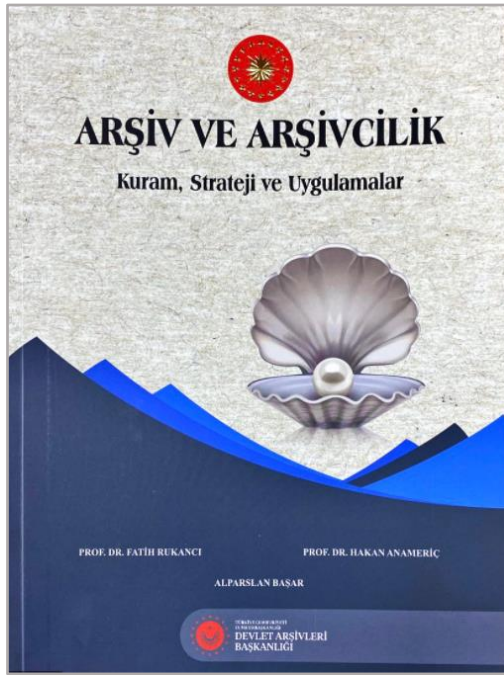

Arşiv ve Arşivcilik: Kuram, Strateji ve Uygulamalar /Prof. Dr. Fatih RUKANCI, Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ, Alparslan BAŞAR. Devlet Arşivleri Başkanlığı, 2021.

Burcu YILMAZ, Ankara Üniversitesi BİL- BEM.

Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Fatih RUKANCI ve Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ ile Devlet Arşivleri Başkanlığı Bilgi İşlem ve Elektronik Arşiv Dairesi Başkanı Alparslan BAŞAR tarafından hazırlanan “Arşiv ve Arşivcilik: Kuram, Strateji ve Uygulamalar” adlı kitap arşivciliğe dair politikaların geliştirilmesi, temel kavramların yerleşmesi, işlemlerin mesleki standartlar ve uygulamalar doğrultusunda yürütülmesi ve arşivciliğin geleceğine yönelik öngörülerde

bulunularak stratejiler belirlenmesi konuları üzerinde durmaktadır. Arşivcilik alanında çalışmalar yürütenlere, arşivciler ve akademisyenler ile bu alanda eğitim gören öğrencilere rehber teşkil etmeyi amaçlayan kitap 6 bölümden oluşmaktadır.

“Temel Kavramlar” başlıklı ilk bölümde bu alanla ilgili kişiler tarafından alanın doğru algılanması, bazı yeni kavramların arşivciliğin faaliyet alanı ile ilgili olduğunun bilinmesi, arşivcilik mesleğinin çok yönlü ve disiplinler arası bir bilim dalı olarak değerlendirilmesi amacıyla arşivcilik kapsamındaki temel kavramlar tanımlanmakta, bu kapsamda; arşiv, arşiv belgesi, arşivcilik, belge sahipliği, bilgi ve belge güvenliği, dijitalleştirme, gizlilik, tasnif, üstveri, restorasyon gibi kavramlar açıklanmaktadır.

“Arşiv Türleri” başlıklı ikinci bölümde tek tip arşiv ve arşivcilik algısının ortadan kalkması ve kamuoyunun arşiv türlerine özgü bir bakış açısı geliştirmesi, arşivlerin varlık nedeni ile uyumlu belge barındırması ve hizmetlerini kendi hedef kitlesinin gereksinimine cevap verecek ölçüde

geliştirebilmesi amacıyla arşivler kategorize edilmekte ve kullanıcıya sunulmaktadır. Bu kapsamda kamu arşivleri millî arşiv/devlet arşivi, kurum arşivleri, merkezî arşivler, birim arşivleri, özel arşivler, dönemsel ve tematik arşivlere ait ayrıntılı bilgi verilmektedir.

Üçüncü bölümde “Hizmet ve Faaliyetler” başlığı altında arşiv hizmet ve faaliyetlerindeki değişimin sağlıklı bir biçimde yönetilebilmesinin ancak arşivde yürütülen tüm işlemlerin nasıl yapılacağından ziyade niçin yapıldığına dair ortak bir bilinç geliştirilmesi ile mümkün olduğu vurgulanmakta, bölümde arşivcilik hizmetlerinin amaç ve hedefleri, arşiv belgelerinin tespiti, sağlanması, değerlendirme - ayıklama ve imha işlemlerinin nasıl yürütülmesi gerektiği, bilgi/belge yönetiminde arşiv faaliyetlerinin kontrol ve denetimi, tasnif, tanımlama ve kataloglama işlemleri, arşiv mekânları, güvenlik ve depolama işlemleri vb. konular detaylı olarak ele alınmaktadır.

“Standartlar” başlıklı dördüncü bölümde arşivlerin kurumsal anlamda idarede karar alma, problem çözme ve hakları koruma konularında önemli bir yerinin olduğu, kamunun farklı alanlarına dair geriye dönük veya güncel akademik ürünlerin ortaya çıkmasına yardımcı bir bilgi merkezi olduğu ve dolayısıyla bu süreçlerin hem mevzuat hem de standartlarla usul ve esaslara bağlanmasının ne denli mühim bir konu olduğu vurgulanmakta ve konuya ilişkin olarak arşivlere yönelik uygulama standartları, tanımlama standartları ve meslek standartları ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

“Belge Yönetimi Etkileşimi” başlıklı beşinci bölümde belge yönetimi ile arşiv yönetimi kavramlarının sürekli etkileşim içerisinde oldukları, belge yönetimi ve arşiv yönetimine yönelik süreçlerin sağlıklı yürütülebilmesi ve uygulama birlikteliğinin sağlanabilmesi için kullanılan sistem ve yöntemlerin birbirini tamamlayan mahiyette olması gerektiği vurgulanmakta; belge yönetimi, belgenin yaşam süreci, belge yönetiminde aidiyet, belge yönetiminde dosyalama, dosyalama yöntemleri, standart dosya planı, belge yönetiminde doküman ve form yönetimi konuları ele alınmaktadır.

“Stratejik Yaklaşımlar” başlıklı son bölümde arşivlerin bilginin toplumsallaşması sürecinde toplumların belge ile bilgi gereksinimlerini karşılamada, bilimsel araştırmalara destek olmada ve sahip olunan arşiv materyalinin gelecek nesillere aktarılmasında başvurulan en önemli kurumlar arasında olduğu vurgulanmakta, kurumsal, fonksiyonel ve idari düzenlemelerin arşivlere olan etkisi, tarihî arşivler ve kültürel miras sorumluluğu, millî arşiv politikaları, işbirliği ve strateji konuları üzerinde durulmaktadır.

Ülkemiz arşivcilik faaliyetlerine katkı sağlamayı hedefleyen “Arşiv ve Arşivcilik: Kuram, Strateji ve Uygulamalar” kitabının tam metnine <https://www.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/Yayinlar/Yayinlar.aspx> adresinden erişim sağlanmaktadır.